

Metges sense Fronteres: Premi Nobel de la Pau 1999

Per a Metges sense Fronteres (MSF), la concessió del Premi Nobel de la Pau de 1999 ha representat un reconeixement i un motiu d'orgull, però també un repte. Una fita important en el camí, però no el seu final. Un reconeixement de la societat envers la feina de totes les ONG. Així mateix, és un repte que obliga –més encara– a arribar més lluny i a fer-ho millor, a assolir tots els objectius humanitaris que MSF vol aconseguir.

Filosofia

MSF va ser fundada el 1971 i, des del començament, va definir com a principis fundacionals la independència, la imparcialitat, la neutralitat, la deontologia i el respecte als drets humans. Aquests principis han persistit sense cap variació des de fa 30 anys.

D'acord amb la seva filosofia, MSF ha posat en peu una estructura organitzativa, econòmica, tècnica i humana flexible i professional que li permet donar una resposta molt ràpida i eficient davant d'emergències naturals o humanitàries de qualsevol tipus.

A tall d'exemple direm que MSF va ser de les primeres ONG a estar presents en les recents inundacions de Moçambic. MSF no està lligada per un sistema burocràticopolític de presa de decisions. Més exemples: les ONG ja hi eren quan l'exèrcit espanyol va arribar a Kosovo per, entre d'altres coses, construir un camp de refugiats en un lloc inadequat: un procés lent i car que va ser inútil. Així són les accions dels governs: dirigides al "consum intern" i a "figurar", però no cap a l'eficàcia operativa.

L'actualitat

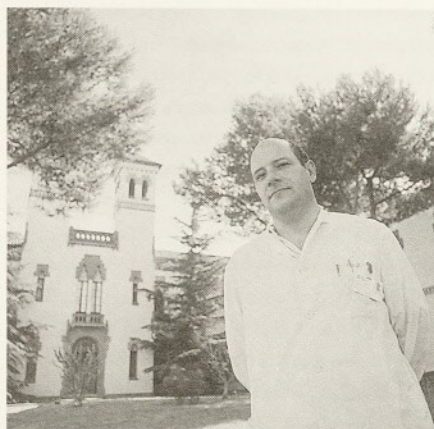
MSF és la major organització humanitària independent d'ajut sanitari del món. En aquests moments té programes a 85 països i ocupa més de 2.000 professionals de 45 nacionalitats.

A partir de sis seus independents funcionen, entre d'altres, els següents projectes de camp:

1. Contra la fam al Sudan. Algunes xifres per entendre la magnitud del problema: el 1998, un 80% dels nens menors de 5 anys d'Ajiep patia desnutrició. La mortalitat era 30 vegades superior a la que es considera crítica. Segons Kindermans, secretari internacional de MSF, allà es va fer front a la més gran desnutrició mai vista, amb un total de 3.000

morts (Memòria 1998-99 de MSF).

- 2. Sierra Leone.** Atenció sanitària i psicològica durant la "crisi dels matxets", que va omplir de mutilats la capital. El rerefons és que les multinacionals volen el control de les mines de diamants i financien les faccions en conflicte.
- 3. Malawi, Kenya, Etiòpia, Uganda, etc.** Programes de prevenció de la SIDA.

- 4. Diversos països de l'Àfrica, Sibèria.** Projectes contra la tuberculosi resistent.
- 5. Amèrica Central després de l'huracà Mitch.** A Hondures, l'huracà va destruir el 70% de la infraestructura i de l'agricultura.
- 6. Europa.** Millorar l'accés sanitari dels marginats (Bèlgica), fer pressió per aconseguir una sanitat universal (França), facilitar assistència medicosocial als drogoaddictes de Madrid i Barcelona.

Durant els darrers anys, MSF ha col·laborat activament en la campanya per a la supressió de les mines terrestres, contra el comerç d'armes (sobretot les curtes), per millorar l'accés als medicaments essencials, etc.

El futur

A curt termini, MSF destaca alguns problemes sobre els quals vol cridar l'atenció:

- 1. Conflictes oblidats.** Somàlia, Angola,

Rwanda, etc. La població pateix els efectes de la guerra (desplaçaments, desestructuració, ruptura del sistema sanitari, etc.).

- 2. Afganistan.** Les dones no tenen dret a rebre assistència mèdica.
- 3. La SIDA a l'Àfrica.** El 91% de la mortalitat mundial es dona a 34 països subsaharians. Allà, el 25% dels adults és infectat pel VIH.
- 4. Resistències als fàrmacs.** Augmenten en la tuberculosi, la malària, etc. S'ha interromput la investigació. Per tant, és improbable que surtin nous fàrmacs contra la malària en els propers 10 anys.
- 5. La tripanosomiasi (malaltia de la son).** Cada any es detecten 300.000 nous malalts. No es fabriquen fàrmacs: són massa cars per als països del Tercer Món.

Conclusions

MSF defensa des del seu inici el que s'anomena "espai humanitari" i denuncia el fet que els governs l'utilitzin per justificar les seves accions militars. Per a MSF, parlar d'ingerència és una apropiació política dels Estats. No són humanitaris des del moment que responen a interessos polítics i la seva acció no es basa en la independència, que és un pilar de l'ajut humanitari.

D'acord amb aquests conceptes, tots tenim la nostra part de responsabilitat. No podem escandalitzar-nos davant la cruïsa d'alguns noticiaris i continuar asseguts al sofà.

En aquesta línia, la concessió del Nobel ha representat el triomf de l'organització de la societat civil per damunt de la rigidesa i la manca de sensibilitat dels governs i de les diferents "estructures oficials" i grups de poder. D'acord amb B. Kouchner (fundador de MSF), actualment encara hi ha un "espai per a la militància", i podem fer la nostra aportació per aconseguir un futur millor que el passat i el present.

Dr. Jordi Canosa
Soci de MSF Espanya